

MADANARATNA ÇKDR. — 4) ein begonnenes aber sogleich wieder unterbrochenes Studium (gleichsam: an die Kehle gepackt, als wenn man Ernst machen wollte, aber gleich wieder losgelassen): चारम्भानन्तरं यत्र प्रत्यारम्भो न विद्यते । गर्गादिमुनयः सर्वे तमेवाहुर्गलग्रहम् ॥ RĀGĀMĀR-TANĀDA im ÇKDR.

गलचर्मन् (गल + चर्मन्) n. Gurgel: पत्तिषाम् Suçr. 2, 245, 15.

गलद्वार (गल + द्वार) n. das Thor zur Kehle, Mund, Maul: मूलाश्व-गलद्वार MBh. 7, 6793.

गलन (von 1. गल्) 1) adj. träufelnd, rinnend Nir. 6, 24. — 2) n. das Träufeln, Rinnen ebend. Schmelzen, Flüssigwerden: दत्तस्य des Elfenbeins VARĀH. BRH. S. 93, 7.

गलत्तिका (von गलती) f. Wasserkrug AK. 2, 9, 31. TRIK. 3, 3, 380.

गलती (von 1. गल्) f. dass. H. 1021.

गलमेखला (गल + मे) f. Halsband HĀR. 174.

गलवार्ता (गल + वार्ता) adj. von der Kehle lebend, Schmarotzer: दृश्यते चैव तीर्थेषु गलवार्तास्तपस्विनः PAÑKĀT. III, 95.

गलविद्रधि (गल + वि) m. Geschwulst mit Abscess in der Kehle Suçr. 1, 306, 15. 308, 11. 2, 131, 8.

गलव्रत (गल + व्रत) m. Pfau TRIK. 2, 5, 26. — Vgl. गरव्रत.

गलशुण्डिका (गल + शुण्डि) f. 1) Zäpfchen im Halse H. 585. du. der weiche Gaumen JĀG. 3, 98. — 2) Anschwellung der Mandeln Suçr. 1, 90, 16. 92, 3. 306, 2. 2, 129, 15. 186, 16. Auch °शुण्डि 129, 21.

गलस्तनी (गल Hals + स्तन Brust) f. Ziege H. 1275. Vgl. गलेस्तनी, घनागलस्तन (PAÑKĀT. III, 265. HIT. Pr. 25. TRIK. 3, 3, 136) und घनग-हस्तिका.

गलकस्त (गल + कस्त) m. die Hand an der Kehle, das Packen an der Kehle TRIK. 3, 3, 327. H. an. 4, 238. MED. r. 249. = तर्जन्यकुष्ठवि-न्तार BALA beim Sch. zu NAISH. 6, 25. 7, 22. अविच्छेदगलकस्तेन ताभि-निर्वामितस्तदा KATHĀS. 4, 68. Im PRĀKRIT ÇĀK. Ch. 39, 1. गलकस्तिता adj. an der Kehle gepackt NAISH. 6, 25.

गलाङ्कुर (गल + अङ्कुर) m. eine best. Krankheit des Halses H. 467. गले ऽनिलः पित्तकफो च मूर्कितौ प्रद्व्यम्य मांसं च तथैव शोणितम् । गलापसंरो-धकौरेस्तथाङ्कुरैर्निवृत्त्यमूल्याधिरयं च रोहिणी ॥ MĀDHAVAK. im ÇKDR.

गलानिल m. eine Art Krabbe TRIK. 1, 2, 19. Nach andern Lesarten: गलानिक und गलाचिल.

गलावल m. ein best. Baum KAUC. 8.

गलाचिल s. u. गलानिल.

गलि m. ein kräftiger aber träger Stier H. 1263. — Vgl. गति.

गलितक (von गलित, s. u. 1. गल्) m. eine Art Tanz, Gesticulation VIKR. 68, 14.

गलितकुष्ठ (गलित + कुष्ठ) n. advanced and incurable leprosy, when the fingers and toes fall off WILS. Vgl. गलितकुष्ठ BHART. 1, 89.

गलितपदीप (गलित + प्र) m. die Leuchte der weggefallenen (der wiederkehrenden und daher in den Handschriften nicht vollständig wiederholten) Wörter, Titel einer Schrift Verz. d. B. H. No. 45. °प्र-दोषिका f. Ind. St. 3, 270.

गलुत्तं m. स गलुत्तो नेशिष्यति AV. 6, 83, 3.

गन् m. eine Art Edelstein ÇKDR. angeblich nach dem MBh.

गलून m. N. pr. eines Ministers RĀGĀ-TAR. 3, 475. fg.

गलेगाण्ड (गले, loc. von गल, + गाण्ड) m. ein best. Vogel (am Halse einen Kropf habend), der Adjutant, Ardea Argala TRIK. 2, 5, 16.

गलेचोपक (गले + चो) adj. mit dem Halse sich bewegend Sch. zu P. 2, 1, 32 und 3, 3, 113. VOP. 26, 27.

गलेस्तनी (गले + स्तन) f. = गलस्तनी Ziege RĀGĀN. im ÇKDR.

गलोड N. einer Pflanze Suçr. 2, 39, 11, wenn nicht मूलाङ्कुरलोड (s. अङ्कुरलोड) oder गालोड (s. d.) zu lesen ist. — Vgl. गिलोड.

गलोद्व (गल + उद्व) m. Haarwirbel auf dem Halse des Pferdes TRIK. 2, 8, 44.

गलोघ (गल + घोघ) m. Geschwulst in der Kehle WISE 312. Suçr. 1, 306, 15. 308, 13. 2, 135, 15.

गल्लगल् s. u. 2. गल्.

गल्द m. und गल्दा oder गल्दा f. nach NAIGH. 1, 11 = वाच् Rede, nach Nir. 6, 24 = गालन das Abgiessen, Absehen. मा वा सोमस्य गल्दया सदा यार्चनकं गिरा (चक्रुधम्) RV. 8, 1, 20. आ वा विशन्विन्देव आ गल्दा धमनीनाम् Nir. a. a. O.; hier vielleicht: Ausfluss der Röhren (aus welchen der Soma abläuft).

गल्म्, गल्भते muthig, entschlossen sein DhĀRUP. 10, 32. गल्भते und गल्भायते als denom. von गल्भ VOP. 21, 7. — Wohl verwandt mit ग-र्व, गर्व.

— घव, घवगल्भते wird P. 3, 1, 11, Vārtt. als denom. von घवगल्भ gefasst.

— प्र sich muthig, entschlossen benehmen: या कथंचन सखीवचनेन प्रा-गभिप्रयतमं प्रजगल्भे ÇIÇ. 10, 18. entschlossen —, bereit —, im Stande sein; mit dem infin.: कचं भस्मीकृतं दैत्यैः — पुनर्विपितुं को वा दैवाद-न्यः प्रगल्भते RĀGĀ-TAR. 2, 96. — Vgl. प्रगल्भ.

गल्भ 1) = गर्भ in अयगल्भ. — 2) (von गल्म्) adj. muthig, entschlossen VOP. 21, 7.

गल्दा (von गल) f. eine Menge von Hälsen gaṇa पाशादि zu P. 4, 2. 49. AK. 3, 3, 43 (COLBBR. 42). H. 1421. Nach den Erklärern zu AK. auch eine Menge Schilf und eine Menge Stricke, weil गल auch Schilf und Strick (गल steht neben पाश im gaṇa) bedeute (?).

गल्ल m. die Gegend der Backe neben den Mundwinkeln H. 582. Nach Andern: Backe Sch. Vgl. अङ्गलिक्का, wo das letzte Wort eher die herabhängenden fleischigen Lappen am Halse der Ziege (woher diese den Namen गलस्तनी erhalten hat) als die Wange bezeichnet.

गल्लचातुरी (गल्ल + चा) f. Ohrkissen ĠĀṬĀDH. im ÇKDR.

गल्लिका s. u. गल्ल.

गल्वर्क m. 1) सुसारगल्वर्कसुवर्णात्रयैः — चित्रे रथे MBh. 7, 672. मसा-रगल्वर्कनिभैः — पद्मैः R. 3, 48, 12. मसारगल्वर्कमयैः स्तम्भैः 5, 9, 18. म-सारगल्वर्कमयैर्विकण्टकैः विभूषितम् (रथम्) MBh. 12, 1585. Nach TRIK. 2, 9, 29 ist गल्वर्क = सुसार (so fassen wir सुसारवत् gegen WILS. nat. ÇKDR.) und bedeutet Krystall, wie auch die erste Ausg. von WILS. nat. während die zweite das Wort durch Lapis lazuli, ÇKDR. durch इन्द्र-नील Sapphir wiedergibt. मसार ist nach ÇĀNDAR. = इन्द्रनील Sapphir, nicht Smaragd, wie man gewöhnlich annimmt. Bei den Buddhisten wird सुसारगल्व, मुसारगल्व, सुसारगल्वार्क, सुसारगल्व, im PĀLI मसार-